

УКРАЇНСЬКІ БЕРЕГИНИ
ДОБРЕ ВМІЛИ І ЗБРОЮ
ТРИМАТИ...

3

«МАМАЄВА СЛОБОДА»
ПРОВЕЛА «ВІНШУВАННЯ
СУБОТОВА»

4

СКР-112: ИСТОРИЯ
НОВІТНЬОГО
ПОВСТАННЯ

7

Козацький край

Козацькому роду нема переводу!
Ціна - 2 грн.

№13 (32)
16 липня 2012 р.

Грюнвальдська Битва

Це є наша перемога...

15 липня 1410 року 12 хоругвей лицарів
з Києва, Луцька, Володимира, Стародуба, Галичини,
Поділля та інших українських земель стали іліч-о-іліч
з польськими, литовськими і білоруськими братами
по зброй. І разом перемогли тевтонців, прославившись
у найдільшій баталії Середньовіччя –

«Битви народів»
ід Грюнвальдом

Всеукраїнський передплатний індекс 89155, сайт газети в Інтернеті www.cossackland.org.ua

дії, застосовані міліцією до протестного мітингу в Черкасах, перевірить Генпрокуратура

Представники парламентських фракцій БЮТ і НУНС звернулися до Генпрокуратури щодо дій міліції під час акції протесту проти закону про мовну політику в Черкасах.

Про це в ефірі програми "Шустер Live" на телеканалі "Перший національний" повідомила депутат від НУНС Ірина Геращенко.

За її словами, до Генпрокуратури звернулися вона, заступник голови парламенту, один із лідерів партії "Батьківщина" Микола Томенко і деякі депутати Черкаської міської ради.

Крім того, оцінити законність дій міліції та учасників мітингу під час акції протесту про мовну політику в Черкасах Генеральну прокуратуру попросив та-

кож депутат від Партиї регіонів Володимир Олійник. "Одні говорять про заборону акції (проти закону про мовну політику) і виконавче провадження, інші – про перевищення повноважень працівниками міліції. Я звернувся до Генпрокуратури, щоб це було предметом перевірки, а не спекуляцій", – по-

відомив він.

Нагадаємо, керівник прес-служби обласного виборчого штабу об'єднаної опозиції Тетяна Воронцова повідомила, що співробітники управління МВС у Черкаській області 6 липня затримали депутатів Черкаської міськради від фракції БЮТ Миколу Булатецького і Максима Булатецького за спробу захистити наметове містечко на Соборній площі міста, а також активіста ВО "Свобода" Ярослава Нищука.

За її інформацією, одного з активістів ГО «Воля XXI» Ігора Сичова було госпіталізовано з переломом руки,

отриманим у ході опору міліції при демонтажі наметового містечка.

У міліції заявили, що співробітники Соснівського районного відділу міліції та працівники патрульно-постової служби разом із комунальниками діяли згідно з постановою Черкаського

окружного адмінсуду про заборону проведення на Соборній площі Черкас безстрокової акції опозиційних сил.

Як відомо, 3 липня Рада прийняла закон про засади державної мовної політики, що передбачає встановлення офіційного використання регіональних мов у роботі місцевих органів державної влади при проживанні мінімум 10% носіїв на територіях, на яких поширені ця мова.

Після цього почалися акції протестів проти цього закону в багатьох містах України. Силу для розгону мирного мітингу міліція застосувала тільки в Черкасах...

Ігор АРТЕМЕНКО - за матеріалами www.un.ua

Конкурс «12 історій про УПА» намагаються заборонити

Депутат Верховної Ради від фракції Партиї регіонів Вадим Колесніченко вимагає від Генеральної прокуратури не допустити проведення в Україні конкурсу «12 історій про УПА» та притягнути до відповідальності його організаторів.

Колесніченко вважає конкурс про УПА "героїзацією спільніків фашистів".

Про це йдеться в повідомленні прес-служби Міжнародного антифашистського фронту, співголовою якого є Колесніченко. У документі сказано, що проведення конкурсу та його популяризація є грубим порушенням українського та міжнародного законодавства, зокрема, Резолюції ООН про недопущення спроб героїзації спільніків фашистів та організацій (до їх числа Колесніченко відноситься ОУН та УПА), які воювали проти країн антигітлерівської коаліції, а також Резолюції Європарламенту про ситуацію в Україні.

«Згадані резолюції жорстко засуджують будь-які спроби героїзації спільніків фашистів ОУН, УПА, їх ватажків як осіб і організацій, які воювали проти країн антигітлерівської коаліції (в тому числі і проти СРСР)», – сказано в повідомленні.

За словами заступника голови Рівненської міськради Галини Кульчинської, в рамках оголошеного конкурсу його учасники напишуть документальні історії про діяльність УПА – 12 з них будуть проілюстровані молодим рівненським художником та розміщені в соціальних мережах.

Кульчинська уточнила, що ідеологія проекту полягає у приверненні уваги молоді до історії Української Повстанської Армії як до питання становлення незалежності України.

Після завершення конкурсу Рівненська міська рада має намір видати книгу про історію УПА у рамках святкування її 70-річчя.

Як повідомлялося раніше, навіть депутати Волинської обласної ради від Партиї регіонів просять Верховну Раду на державному рівні визнати ОУН-УПА воюючою стороною за українську державу...

Ігор АРТЕМЕНКО – за матеріалами www.un.ua

Чотири «заміновані» села врятували... козаки

Протягом всього однієї доби члени пошукувого загону Полтавського Крайового Козацького Товариства «Українського козацтва» у селах Березова Лука, Вельбівка, Ветхалівка і Велике Гадяцького району Полтавщини виявили більше тисячі патронів і сотню снарядів, гранат та мін.

Цікавість до історії краю і навички поводження зі зброяєю прислужилися козакам загону «Пошук», а заодно і мешканцям сіл, поля і лісосмуги яких звільнили від небезпечних «посівів» часів Другої світової. Саперам, викликаним для зневідгодження знайдених боєприпасів, козаки приготували чимало роботи: 1200 стрілецьких набоїв, 52 артилерійські снаряди, 26 мінометних мін, 9ручних гранат і два вибухники.

Ігор АРТЕМЕНКО

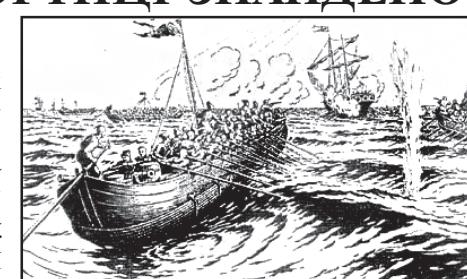
НА РІЧКОВОМУ ДНІ БІЛЯ ХОРТИЦІ ЗНАЙДЕНО КОЗАЦЬКОГО ЧОВНА

Недалеко від острова Хортици у старому руслі річки археологи виявили рідкісну історичну знахідку: човен-однодревку. Видобаний з цільного дерева човен знайшли при огляді місця, де раніше рибалка підняв з мулу меч Святослава.

За словами гендиректора Національного заповідника "Хортиця" Максима Остапенка, човник досягає 8 метрової довжини і ширини в метр, пише. Це єдина знахідка подібної історичної величини. Подібне судно було виявлено в останній раз в 1980 році, зараз

це експонат доступний для загального огляду в Краєзнавчому музеї Запоріжжя.

Хортицька однодревка унікальна тим, що побудована з цілісного стовбура дуба за принципом індіанської пироги. Поки що археологи не можуть назвати точну дату "народження" човна, але за попередньою версією йому близько 500 років. Щоб дізнатися точну дату, човен відправили до Києва на радіовуглецевий аналіз. Унікальне козацьке судно незабаром почнуть

піднімати з річкової глибини.

На даний момент активно розробляється конструкція для вилучення майбутнього експоната з води.

За матеріалами ReporterUA

У холоноярському козацькому храмі пройшла перша служба

15 липня на чигиринському хуторі Буда відбулася знакова подія, перша служба у новозбудованому храмі Святого Праведного Петра Багатостражданого (Калнишевського) - Свяtkовий водосвяtnий Молебень з нагоди свята Покладення чесної ризи Пресвятої Богородиці у Влахерні.

Нагадаємо: цей храм зведеній за ініціативою "Вільного козацтва Холодного Яру", очолюваного отаманом Олегом Островським. На освячення хрестів храму в червні приїздив особисто Святіший патріарх Київський і всієї Русі-України Філарет. Храм унікальний не тільки тим, що він – перший в Україні, зведеній на честь останнього кошового отамана Запорозької Сіці Петра Калнишевського, якого канонізувала Православна Церква. Золоті хрести храма – теж неповторні, бо кожен з них "виростає" з тризуба. А біля храму – майстерно вирізблена з деревини дуба Свята Покрова, біля підніжжя якої – козак, шабля й тризуб... Зрештою, неповторна атмосфера місця, де цей храм зведені – у Холодному Яру, прозваному "Воротами до Волі", поруч з музеєно-етнографічним комплексом "Дикий хутор", за сотню метрів від легендарного тисячолітнього Дуба Залізняка.

Петро ДОБРО

Українські Берегині Втіли добро і зброю тримати...

У записаному Дмитром Яворницьким на Катеринославщині (в межах колишніх Запорозьких Вольностей) переказі відображені зовнішність і окремі сцени повсякденного життя відважної отамані на ім'я Настя. Переказ оповідає, що Настя носила шаблю, шаровари, шапку і «тримала у себе ватагу козаків, а ніхто того не зівав, що вона - дівка... Кілька років правила вона за козака. А як померла, то тоді тільки й дізналися, хто вона». Сила і хоробрість цієї жінки, очевидно, були настільки великі, а її дій як ватажка настільки спритними, що козаки навіть не здогадувалися, що ними керує «отаманша». Як бачимо, образ жінки-войовнице включає в себе, в даному випадку, досить поширену на українських землях в XVI - першій половині XVII ст. традицію жінок-войовнице переодягатися в чоловічий одяг, підмальовувати вуса і навіть голити голову. Інформацію про цю традицію дають не тільки усні джерела, а й значна кількість письмових.

Записаний краєзнавцем на Дніпропетровщині (теж на землях колишніх Запорозьких Вольностей) переказ оповідає про безпосередню участі жінки в бойових діях козацького підрозділу в ролі «бойової одиці»... рушничного стрільця-снайпера. У повстанні під проводом Якова Остряніна (1638 р.) активну роль брала дружина козацького сотника Семена Мотори - Варвара. Острянин нібито особисто доручив Варварі Моторі вбивати особливо важливих персон у ворожому таборі, приставивши до неї шістькою козаків заряджати мушкети та готувати набої.

Розвідники Потоцького в кінці кінців виявили, що джерелом «особливого зла» є жінка, яка безпомилково підстрілювала гусарських ротмістрів і шляхтичів. Потоцький нібито наказав відкривати гарматний вогонь «по будь-якій жінці, яка буде помічена в козацьких шанцях». Таким чином багато жінок полягли від розривів порохових ядер, серед них, по переказу, загинула і Варвара Мотора.

Отже, є підстави говорити про те, що в межах Запорозьких Вольностей проживали таки не тільки чоловіки, але і жінки. Образ сильної жінки - степової амазонки у легендах і переказах транслювався через сюжети, пов'язані з перебуванням жінок на козацьких зимовищах, участю в бойових діях козацьких підрозділів.

Легендарною стала Зависна Олена (дівоче прізвище Гавратенко), герояня

оборони сотенного містечка Буша Брацлавського полку (нині село Ямпільського району Вінницької області), дружина місцевого сотника Зависного.

У листопаді 1654 р. містечко Буша було обложене авангардом карального війська Речі Посполитої на чолі з коронним обозним С. Чарнецьким, що прибуло на Поділля, було обложене авангардом карального війська Речі Посполитої. Населення містечка (блíзько 6 тис. осіб) два дні (28-29 листопада) чинило відчайдушний опір ворогові і майже все полягло в нерівній боротьбі. Коли польські захарники вдерлися до міської фортеці і в ході бою вбили її чоловіка-сотника, Олена Зависна підпалила діжку з порохом (за іншими даними — пороховий лъх) і підірвала себе разом з ворогами. Сталося це 29 листопада 1654 року.

Могила Олени з кам'яним хрестом збереглася у Буші й до сьогодні.

Подвиг Зависної підтверджують польський хроніст XVII ст. В. Коховський та ще ряд тогочасних документів. Михаїло Старицький відобразив цей епізод національної революції 1648—1676 рр. у повісті «Облога Буші» та драмі «Оборона Буші».

Ганна Борзобагата-Красенська, що управляла скарбницєю Луцької єпархії, з мечем у руках змагалася проти загонів польського короля Стефана Баторія. За словами очевидців, вона була справжнім воїном, не поступалася у володінні чоловічою зброєю навіть досвідченим лицарям. Волинська княгиня Софія Ружинська, очоливши загін козаків, який налічував понад 6000 піхоти і кінноти, приступом взяла фортецю князів Корецьких у місті Черемоші. Сестра волинського полковника Івана Донця стала кавалеристкою, навіть не приховуючи того, що жінка. І всю кампанію 1649 року на Волині проти польських військ вона провела в боях, надихаючи своїм прикладом навіть досвідчених козаків. Козачка загинула у бою з поляками...

Немало в часи Козаччини жінки зробили і для мирного життя, продемонструвавши, що можуть бути державними діячами, не гіршими

від чоловіків. Недаремно ж, на відміну від сусідньої Московщини, жінка в Україні мала рівні з чоловіком права. Княжна Олена Горностаєва створила у 1563 році Пересяпніцький монастир, при ньому шпиталь і школу; Ганна Вольська заснувала Почаївський монастир, Марія Вишневецька — Мгарський та інші. Завдяки зусиллям Софії Чарторийської на Волині відкрилася друкарня.

Немалу роль відіграли жінки і в національно-визвольних змаганнях ХХ століття. Прикладом поєднання інтелігентності, освіченості та вояцької доблесті є жінки-хорунжі у лавах Січових Стрільців — Софія Галечко та Олена Степанів, які мали славу найосвіченіших жінок того часу (перша — магістр філософії, друга — історик).

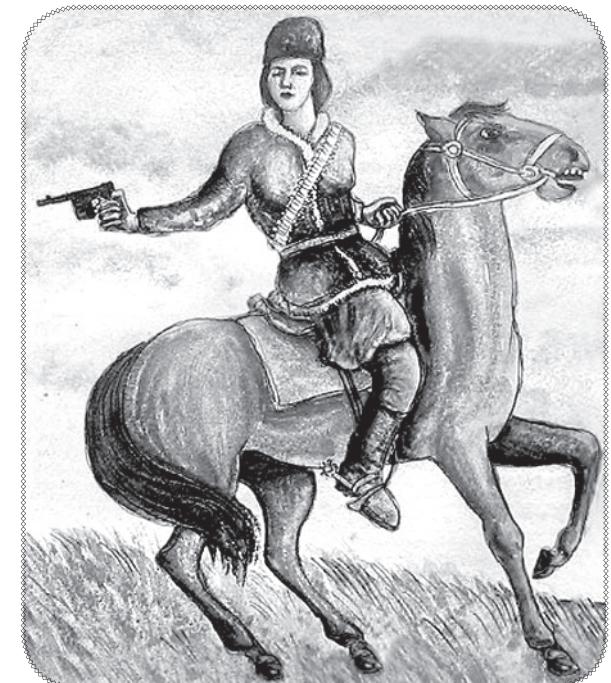
Візрцем незламності, мужності та відданості справі є Ольга Басараб — громадська і політична діячка, організатор 1-ї жіночої чоти Українських Січових Стрільців у Львові. У 1918-1923 роках О.Басараб працювала бухгалтером посольства України у Відні, водночас була українською розвідницею. З метою збору військово-стратегічної та політичної інформації вона відвідувала Данію, Німеччину, Норвегію, інші держави. Здійснювала благодійну та просвітницьку діяльність у Комітеті допомоги пораненим і полоненим у Відні та в Комітеті допомоги цивільному населенню, за що відзначена міжнародною організацією Червоного Хреста. Член УВО, зв'язкова полковника Євгена Коновальця. Була закатована польськими окупантами у 1924 році.

У центральній Україні відзначилися повстанські загони під командуванням отаманів Марусі Соколовської, які воювали під синьо-жовтими знаменами УНР. Очевидці згадують юну Марусю, як струнку дівчину 16 років з коротко підстриженим волоссям і синім, з таємними вогниками, очима. ... Носила чоботи з остругами кортку спідницю, синю чумарку, і сіру шапку з червоним шліком, вздовж якого було написано: «Смерть ворогам України!»

Особливо яскравим прикладом службіння своєї нації є Катерина Зарицька, яка належала до когорти найвидатніших діячів українського національно-визвольного руху 30-40-х років ХХ століття. Вона володіла практич-

ними навичками розвідника, медпрацівника, пропагандиста, вміла спілкуватися з різними людьми, відстоювати власні погляди. Це все забезпечило її провідну роль у діяльності ОУН та УПА.

У міжвоєнний період Катерина Зарицька була задіяна у розвідувально-бойовій діяльності в дівочій п'ятірці. Її робота стала складовою частиною політики ОУН міжвоєнного періоду, що активно втілювала в життя ідеї «перманентної революції». Подальша діяльність в організації допомогла Зарицькій стати пропагандистом краї-

вого рівня і відомим теоретиком. Як інструктор юнацької та жіночої мережі ОУН на західноукраїнських землях, вона заручилася активною підтримкою молодого покоління, що згодом стало творцем УПА та всієї її інфраструктури.

Катерина Зарицька організувала медично-санітарну службу, підпільний Український Червоний Хрест, налагодила діяльність організаційного, медичного, фармацевтичного і благодійного відділів, які служили не лише потребам повстанської армії, але й цивільного населення.

Як довірена особа генерал-хорунжого Романа Шухевича — «Тараса Чупринки», Катерина Зарицька (псевдо - «Монета») була координатором групи зв'язкових головнокомандувача УПА. Вона готувала й утримувала безпечні «хати-крайки» для лідера українського підпілля, створила умови для результативної роботи та підтримки постійних зв'язків між членами керівного складу ОУН і УПА. Розроблений Катериною Зарицькою план організації підпільних «хат» протягом трьох років успішно використовувався її наступницями.

У часи лихоліть українські жінки по-своєму розуміли свою місію берегині домуашнього вогнища. Якщо бачили, що йому загрожує ворог — бралися за зброю так само, як і чоловіки...

**Ігор АРТЕМЕНКО —
за матеріалами
інтернет-видань**

«МАМАЄВА СЛОБОДА» ПРОВЕЛА «ВІНШУВАННЯ СУБОТОВА»

Сучасні козаки з «Мамаєвої Слободи» вже вдруге провели у місті Києві фестиваль «Віншування Суботова» для чигиринського Суботова і його мешканців, які є нащадками козаків особистої гвардії Гетьмана Богдана-Зиновія Хмельницького. Свято «Віншування Суботова» розпочалося із служби Божої в козацькій Ставропігійній церкві в ім'я

Покрова Пресвятої Богородиці. Очолив службу отець Володимир Гладковський, настоятель суботівської Іллінської церкви — саме тієї церкви, котра збудована в Суботові коштом Богдана Хмельницького. «Є ще

Суботів, є Чигирин, є козаки й козачки, тому це покоління має активно рости до слави своїх славних предків», — зазначив після служби отець.

Метою проведення фестивалю стало праґнення повернути генетичну пам'ять українців про «золоті часи» гетьмана Богдана Хмельницького. Саме тому в переддень свята Святих

Петра і Павла до козацького селища «Мамаєва Слобода» завітали на гостину поважні жителі та наймолодші (школярі) нащадки особистої козацької гвардії Великого Гетьмана з його родового маєтку села Суботів, жителі села Медведівка Чигиринського району та козацької столиці Чигирина.

На святу панувала чудова атмосфера. Всіх бажаючих годували смачним українським борщем та кулішем, катали на козацьких конях, розважали боями козаків з польськими воєводами.

Найбільше у глядачів захоплювало дух від тих неимовірних трюків, які показували козаки під час кінського галопу. Вони завоювали не лише оплески, а й щирі посмішки задоволеної малечі.

Далі на наймолодших чекали веселі конкурси та

забави, де кожен міг проявити себе і завоювати чудові призи.

Під час цих традиційних козацьких змагань, в яких брали участь школярі Черкащини, від Фонду «Рідна країна» Микола Томенко передав спортивний інвентар та захоплючу літературу про славне українське козацтво.

На останок Томенко висловив спідівання, що не тільки «Мамаєва Слобода», громадськість та небайдужі активісти, а й уряд і черкаська влада забезпечать гідне святкування ювілею гетьманської столиці України на державному рівні та завершити реконструкцію гетьманської резиденції. Нагадаємо, що саме з ініціативи Миколи Томенка була прийнята постанова про відзначення 500-річчя гетьманської столиці — Чигирина.

Підготував Ігор АРТЕМЕНКО — за матеріалами www.ridna.ua

Чигиринці, які живуть в Москві, встановлять пам'ятник славному козакові з Корсуня

Днями родина Левініх-Лютенків, уродженців м. Чигирин, які нині проживають у Москві, але не перестали бути патріотами України, передали до Національного історико-культурного заповідника «Чигирин» меморіальну дошку майбутнього пам'ятного знака легендарному українському козаку, національному герою Микиті Галагану. Свого часу він за дорученням Богдана Хмельницького, жертвуєчи своїм життям, завів польську армію в засідку, чим допоміг перемогти ко-

зьшому війську в Корсунській битві 1648 року — можливо, суб'єктивно змінивши хід всієї історії України.

На місці майбутнього пам'ятного знака нині вже споруджена

його переходна модель з кераміки, автором якої є скульптор із Запоріжжя Олександр Жолудь, а зведення постійного пам'ятника буде здійснено коштом родини Левініх-Лютенків.

П о с т і н и й пам'ятний знак на честь Микити Галагана поблизу приміщення музею Б. Хмельницького заплановано встановити вже восени цього року.

Ігор АРТЕМЕНКО — за матеріалами www.oda.ck.ua

Головнокомандувачу УПА встановили рекордно великий пам'ятник

У Калуші Івано-Франківської області урочисто відкрито пам'ятник Роману Шухевичу. Церемонію було приурочено до 105-річчя від дня народження головнокомандувача УПА.

На заході були присутні син Шухевича, дисидент, Герой України Юрій Шухевич та голова ВО «Свобода» Олег Тягнибок. Пам'ятник освятили митрополит Івано-Франківський і Галицький Української православної церкви Київського патріархату Йоасаф та єпископ-emerит Івано-Франківської митрополії Української греко-католицької церкви Софоній Мудрий.

4,5-метровий бронзовий пам'ятник було відлито і встановлено на гроши Калуської міської та районної рад, Івано-Франківської облради, а також на пожертви 2500 громадян і 83 організацій. Нагадаємо, що наприкінці травня у Львові близько півтори тисячі людей провели демонстрацію з вимогою визнання Української повстанської армії стороною, що воювала у Другій світовій війні.

www.nacidea.org

www.cossackland.org.ua

Козацький край

Бельгія США Росія
Великобританія Франція
Іспанія Німеччина

На сайті «Козацького краю» маємо читачів вже з 88 зарубіжних країн. Лідерами по кількості «західів» з-за кордону є США, Росія, Німеччина, Великобританія, Бельгія, Франція та Іспанія

Проникнись духом козацтва — люби свій рідний край!

Дикий хутір

Нові туристичні маршрути на Чигиринщину, у Холодний Яр, Вереміївку, Кам'янку. Професійний гід та супровід. Фірмовий автобус. Фірмова кухня. Незабутня атмосфера подорожі. Відправлення автобусів від скверу облради в Черкасах — кожної суботи та неділі. Бронювання квитків заздалегідь

за тел.: (0472)31-29-74,
(067)238-47-57, (067)470-94-93.
E-mail: dukuj_hutir@mail.ru,
www.hutirbuda.com,
www.cossackland.org.ua

Замовникам колективних екскурсій — знижки!

На «Бандерштат» дніпропетровський «Верте» вибуває з піснями про холодноярів та УПА

Олег ОСТРОВСЬКИЙ

З Тимофієм Хом'яком, директором мистецької агенції «Арт-Верте» ми познайомилися на етнофестивалі «Трипільське коло». Парад стихій», який проходив нинішнього червня на придніпровських пагорбах Ржищева під Києвом. Мене, холодноярця, просто вразила енергетика пісень гурту «Верте» з Дніпропетровська, для якого пан Тимофій – це і спів, і дуди-сопілки, і перкусія, і музика, і відповідальний за тексти, і автор та керівник проекту.

Чим привернув увагу гурт? Музики з міста Дніпропетровськ, яке, на жаль, не є взірцем навіть вживання української мови у повсякденному житті, раптом «вистрілили» надзвичайно потужними патріотичними «Гайдамацькими піснями». До самого серця пройшли пісні «Махновська», «Проводжала дівчину» (хlopця до загону Хмари) і звісно ж – «чисто наша», названа на честь холодноярського отамана - «Чучупака». Починається вона словами:

*Літа орел сизокрилий,
високо літає,
Славний батько
Чучупака з хлопцями
гуляє.
Ой, гуляє, визволяє
земельку черкаську,
Так за прадідів
велося – гнати зайд
поганських!*

Звучить вона і з сумом за полеглими повстанцями, і разом з тим грізно та навіть... іронічно: «Ой, тікайте ж, москаленки, від хlopців чубатих!..»

На відміну від частини сучасних політиків, яким легше нове мовне законодавство вигадати, аніж державну українську мову вивчити, гурт з Дніпропетровська дуже легко виконує Кобзареві заповіді – «і свого не цурається, і чужого научається»: в репертуарі «Верте» є й пісні білоруською, російською, польською, татарською та французькою мовами. Так само «гнучкий» гурт у музиці. Ось як про неї пише інтернет-енциклопедія: «З 2007 року гурт «Верте» грає в стилі етно-ф'южн, додаючи елементи джазу, арт-року та багатьох інших музичних стилів, що цілісно можна окреслити як world music. Природний та органічний синтез танцювальних українських та балканських мелодій, музична лірика сходу і заходу, латиноамериканські та афро-азійські ритми, джазові стандарти та різновиди рок-

музики в контексті європейського (не плутати з російським!) шансону, американської естради та слов'янського фольку разом з фірмовим вертепівським багатоголосям і традиційними інструментами».

Днями «Козацькому краю» вдалося знову поспілкуватися з Тимофієм Хом'яком – він поділився секретами вищезгаданої енергетики гурту і планами на майбутнє. Отож, слово самому панові Тимофію: «Верте» має ще розширене ім'я – «Гурт мандрівних дяків». Повна назва максимально розкриває внутрішню (та й зовнішню) філософію учасників бенду по аналогії з середньовічними студентами, які йшли до людей «розважати і повчати». Водночас ми лишаємося вірними геніальним заповідям мандрівного філософа Григорія Сковороди, перебуваємо в постійній праці, в дорозі та в пошуку!

Гурт є відкритим проектом, і відповідно склад музик гурту «Верте» на найближчий концерт є часто несподіваним не тільки для слухачів, а й для самих вертепівців.

«Верте» засновано 2001 року у Дніпропетровську. В дискографії гурту 7 офіційних альбомів. Маємо сотні клубних і фестивальних виступів: «Флюгери Львова», «Шешори», «Підкамінь», «Львівський Книжковий Форум», «ГогольФест», «Київські Лаври», «Рок Січ» та багато ін., музика до кіно і ТВ, спільні проекти з літераторами (Андрюхович, Покальчук, Жадан...), експерименти з формою і змістом народної музики...

В репертуарі гурту різноманітні програми: джаз-рок, етно-ф'южн, на вірші сучасних і хрестоматійних українських поетів, найвідоміші народні пісні та відшукані перлини обрядового фольклору, гайдамацька/козацька/весільна програма».

На фестивалі «Бандерштат», який цього річ пройде 3-5 серпня на Луцьку на Волині, «Верте» заграє нову програму з альбому «Гайдамацькі пісні», що має з'явитись восени цього року, а також упівських та січових пісень, зокрема: «Зродилися великої години», «Червона Калина», «Чи то бура, чи то гром», «Гей, хlopці, в коло», «Ой, на горі, на Маківці» та інші.

Їхня зброя – пісня. Коли «мандрівні дяки» з Дніпропетровська грають і співають, хочеться вірити: ворогів у нашої Україні з кожною піснею стає менше...

«БАНДЕРШТАТ» ПОЧУЄ ПІСНІ «ВЕРТЕПУ» ПРО ПОВСТАНЦІВ ХОЛОДНОГО ЯРУ, УСС ТА УПА

ПЕТРО САФРОНЕНКО

НАМОВЛЕННЯ

*I пісня є, і рушники,
I голакуєм заповзято,
I красим яйця в крашанки,
I вишиваючи-сорочки
Вдягаєм інколи на свято.*

*До церкви ходимо... Богів
Своїх шануєм і ...
чужинських,
I молимось за ворогів,
Вже аж занадто... на
ординських.
Земля і мова в нас – святі,
Бо самим Господом наділені,
I руки маєм золоті,
I умом теж ніби не обділені...*

*Сусіди наші – як в раю,
A mi – все в пеклі пребуваємо:
Дійшли до пріви... – На
краю...
Отож і «маєм те, що маємо...»*

*...А вся біда наша у тому,
Що нам, на Русь, ще в княжу
пору,-
Десь аж отам поміж віками,-
Коли морила нас вражда,-
В наш дім удерлася орда
I удружила другу мову:
Оту поганську, з матюками...
Ох, як вона нам дошкауля –
Чамрить, різить нас, розділя, -
Як та бацила потайна...
Вона шкідлива нам, чужа, -
I їсть нас, як ота іржа...*

*... Моя ж ти мово колискова!
Де кожне слово – як підкова!
I раптом – на тобі! – «язик»!
Із матюком! – та в нашу
мову?!..
To це ж каліцтво поступове!..
A нам, вважай,
уже – гаплик!*

Листопад, 2011р.

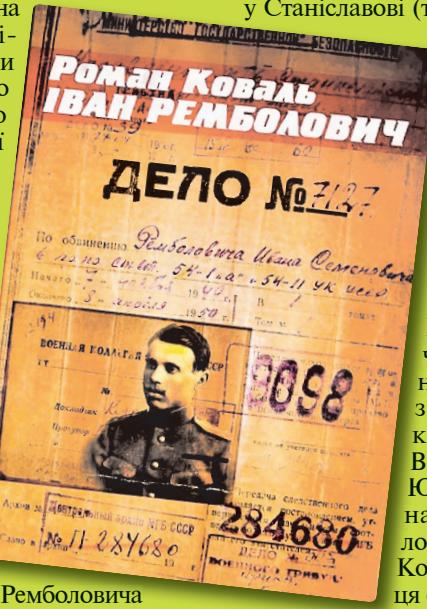
Івана Ремболовича зустрічатиме Галичина

У липні світ побачило нове історичне дослідження Романа Коваля, цього разу друком вийшла книга про Івана Ремболовича – отамана півдотні Вільного козацтва на Чернігівщині в 1918 р., начальника зв'язку Дієвої армії УНР, участника Другого зимового походу Української повстанської армії Юрка Тютюнника в листопаді 1921 р., командира саперного куреня дивізії «Галичина», участника підпілля ОУН на Прикарпатті в 1944 – 1949 роках, зокрема на Коломийщині та Гуцульщині.

У сюмому томі «Енциклопедії українознавства» Володимира Кубайовича про Ремболовича написано лише 31 слово і трохи не завжди точних цифр, разом 42 знаки. В них вміщено біографію людини, яка пройшла дві світові війни, дві епопеї Визвольної боротьби. Від грудня 1917 р. до

листопада 1921 р. Іван Ремболович воював за волю і долю України, спочатку на рідній Чернігівщині проти Таращанського і Богунського полків Красної армії. На Київщині бився проти Семена Будьонного, на Поділлі – проти Григорія Котовського. Десятки, а може, й сотні бої! І що ми про них знаємо?

Арештували Івана Ремболовича

7 листопада 1949 р. в Космачі, розстріляли 8 вересня 1950 р. у Станіславові (тепер м. Івано-Франківськ). 60 років рідні та історики не могли ознайомитися з «кримінальною» справою Ремболовича. В останній рік президентської каденції Віктора Ющенка це нарешті вдалося Романові Ковалю, відтак ця справа лягла

в основу його дослідження.

Книжка «Іван Ремболович» з'явилася завдяки фінансовій підтримці Братства вояків 1-ї Української дивізії УНА та Історичного клубу «Холодний Яр». Дослідження щедро ілюстроване унікальними фотографіями.

Днями на Прикарпатті та Львівщині відбудуться презентації нових книжок Романа Кovalя – поруч з книжкою «Іван Ремболович» на Галичині буде представлено й книгу «Михайло Гаврилко: і стеком, і шаблею», про яку «Козацький край» вже писав раніше.

ПРЕЗЕНТАЦІЇ ВІДБУДУТЬСЯ:
19 липня о 14.00 у Музеї історії м. Коломиї;
19 липня о 18.30 у Народному домі м. Івано-Франківська;
20 липня о 13.00 у Народному домі м. Рожнятова;

20 липня о 18.00 у Палаці культури «Мінерал» м. Калуша;

21 липня 2012 р. об 11.00 у Народному домі м. Стрия; 21 липня 2012 р. о 18.00 у Народному домі м. Болехова; 22 липня 2012 р. об 11.00 книжки будуть представлені під час вітанувань полеглих вояків дивізії «Галичина» (біля цвинтаря дивізійників придорозі Львів – Тернопіль, між селами Червоне та Ясенівці).

Пісні Визвольної боротьби 1917 – 1920-х років на всіх презентаціях виконуватиме заслужений артист України кобзар Тарас Сіленко (Київ).

Холодний Яр
ІСТОРИЧНИЙ КЛУБ

ФЛОТ УНР ТВОРИВ НАЩАДОК СТАРОВИННОГО КОЗАЦЬКОГО РОДУ

Святослав Шрамченко серед військово-морських діячів пе-ріоду УНР був наймолодшим, але одним з найпопулярніших морських офіцерів.

Народився він 3 травня 1893 року в Баку в родині морського офіцера. Родина Шрамченків походить зі старовинного козацького роду, представники якого з 1680-го до 1773-го року командували Олицівською солтеною Ніжинського полку на Чернігівщині. У період національно-визвольної боротьби в Україні родина Шрамченків висунула п'ять визначних військових діячів, три з яких займали керівні посади в морському відомстві УНР.

Святослав Шрамченко в 1914 році закінчив 1-шу класичну гімназію в Києві. Навчання продовжив у Військово-юридичній академії, затим на юридичному факультеті Санкт-Петербурзького університету та в Морському корпусі. Освіту молодий офіцер отримав грунтовну і міцманом для подальшої служби був направлений на Балтійський флот. Брав участь у бойових діях флоту під час Першої світової війни.

У 1917 році лейтенанта С. Шрамченка призначено помічником командира Балтійського флотського екіпажу.

Батько виховав Святослава в палкій любові до України, свого старовинного козацького роду, дав синові грунтовні знання з історії, в тому числі і морської історії козацького флоту. Тож з поширенням революційного руху в Петрограді Шрамченко закономірно включився в політичні процеси, направлені на демократизацію імперії і національне визволення. Кількість українців, які проходили службу на Балтійському флоті, доходила до 12 тисяч осіб, і досить скоро вони стали тією силою, що змусила Тимчасовий уряд Росії з повагою ставитися до процесу „українізації” флоту. Святослав Шрамченко став одним із ідеологів цього руху і активним організатором проведення зборів моряків-українців.

Весною 1917 року об’єднані збори моряків-балтійців проголосили створення „Українського військово-морського штабу Балтійського флоту”. Український рух на Балтиці набув організованого характеру, керівництво цим штабом моряки довірили С. Шрамченку та М. Білинському.

Спочатку переговори з військовим міністром йшли важко, але під тиском матроських мас Військове міністерство погодилося на підйом українських національних прапорів на деяких кораблях Балтфлоту, де більшість екіпажу складали українці, щоправда, з запереченням їх перевodu на Чорноморський флот, чого вимагав УВМШ.

12 жовтня українські жовто-блакитні прапори були урочисто підняті на крейсері „Свєтлана” та на ескадрених міноносцях „Україна” і „Гайдамак”. Про цю подію офіційну телеграму було відправлено в Центральну Раду і в Севастополь. У відповідь на всіх кораблях і в портах Чорного і Азовського морів теж були підняті національні прапори України.

Та остаточному втіленню в

СВЯТОСЛАВ ШРАМЧЕНКО.
НА ГРУДЯХ УКРАЇНСЬКОГО
МОРСЬКОГО ОФІЦЕРА – ВІДЗНАКИ
ДВОХ ВОЕНІ ЧОТИРЬОХ ДЕРЖАВ...

життя планів українізації кораблів Балтфлоту перешкодив більшовицький переворот в Петрограді. Дезорганізація флоту та організоване більшовиками переслідування українських патріотів змусило Український Військово-Морський штаб Балтійського флоту саморозпустилися, а моряків повернутися в Україну.

Святослав Шрамченко прибув до Києва в січні 1918 року.

З перших днів своєї служби у військово-морському відомстві Святослав Шрамченко повністю віддав себе справі створення національного флоту України. Він наполегливо доводив необхідність перетворення Генерального секретаріату морських справ у Міністерство морських справ, наповнення його флотськими фахівцями і створення Генштабу.

22 січня 1918 року Генеральний секретаріат було перетворено у Міністерство морських справ УНР, де з 27 березня лейтенант С. Шрамченко проходить службу на посаді старшого ад’ютанта Міністра.

Святослав Шрамченко активно працює над підготовкою „Закону про Український Державний флот”, бере участь у розробці флотської символіки і проводить широку організаційну роботу зі створенням структури Державного флоту України на базі Чорноморського флоту.

У квітні лейтенант С. Шрамченко прибув до Севастополя. Як представник Міністра морських справ, зустрівся з вице-адміралом А. Покровським, капітанами 1 рангу М. Остроградським, В. Максимовим, підполковником В. Савченко-Більським та іншими адміラлами і офіцерами Чорноморського флоту. Обговорювалося питання

підпорядкування флоту Центральній Раді.

29 квітня С. Шрамченко був присутній при піднятті на Чорноморському флоті українських Державних прапорів, про що залишив яскраві спогади.

Після повернення до Києва Святославу Шрамченку було присвоєне військове звання „капітан-лейтенант” і він очолив організаційний відділ Міністерства морських справ.

Святослав Шрамченко постійно перебував у вірі тогочасних подій на різноманітних посадах. З 24 квітня до кінця травня 1919 року він був заступником Міністра, а в червні 1919 року тимчасово виконував обов’язки Міністра морських справ УНР. З липня він знову заступник Міністра і бере активну участь, веде, за його ж словами, „біжучу роботу” з формування Дивізії морської піхоти на Прикарпатті.

Під час евакуації центральних установ з Києва 27 січня 1919 року Святослав Шрамченко забрав з собою Військово-Морський прапор Міністерства морських справ і проніс його через усі буревії й лихоліття визвольних змагань, еміграції, Другої світової війни, тaborів

свого життя у своїх численних спогадах він завжди представляв себе лейтенантом, зірка – капітан-лейтенантом.

Як офіцер з державним мисленням і вираженим організаційним хистом, він боровся з хуторянськими діями окремих політиків і військових чинів. Усіма можливими засобами він боровся за створення флоту, який міг би забезпечити Україні вільний доступ до моря, і цій меті віддавав всі свої сили, знання й досвід.

Святослав Шрамченко був сміливим бойовим офіцером. За участь у бойових діях під час Першої світової війни та в боях за Українську Народну Республіку він був нагороджений українськими, французькими, польськими і російськими військовими нагородами і відзнаками.

У складі дивізії морської піхоти він брав участь у зимовому поході армії УНР в 1919 – 20 роках. Після поразки Української армії був інтернований до польських тaborів, де увійшов до складу Всеукраїнської Національної Ради і Головного командування. За їхнім завданням направляється в Румунію для підготовки II зимового походу Української Повстанської Армії. Табір з українськими воїнами, що були інтерновані румунами, знаходився в Орадя-Маре, і Шрамченко їде туди. В Клужі він організовує військові курси, а після переводу тaborу з інтернованими до Флогарашу

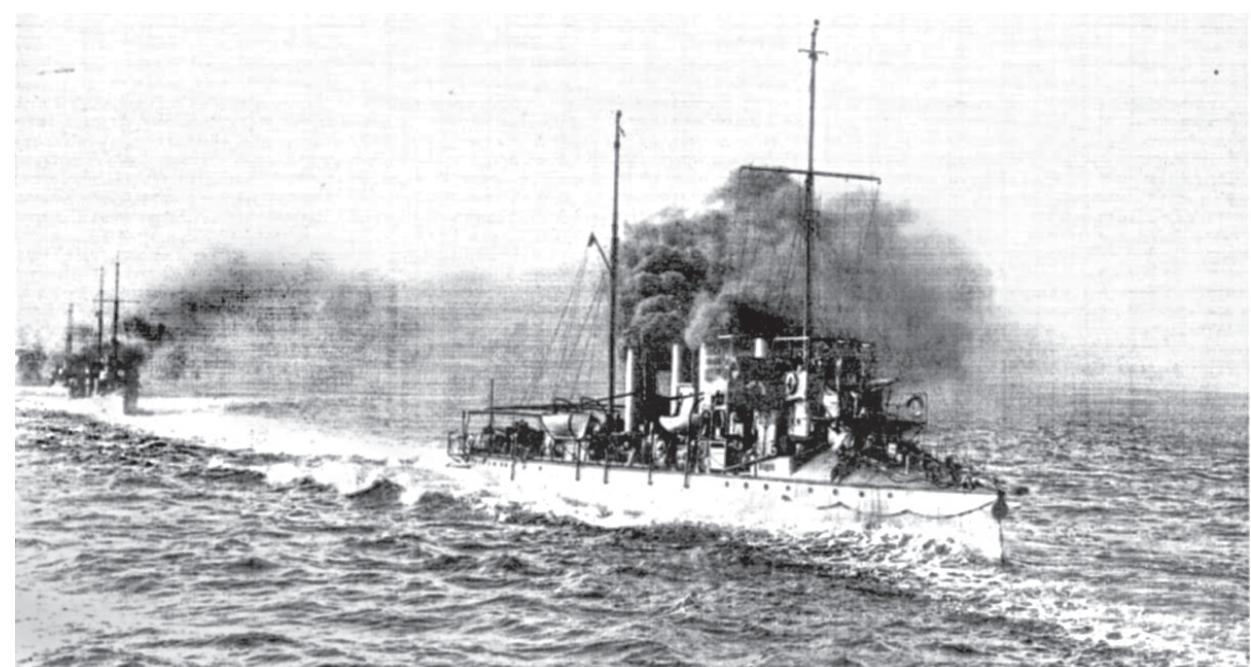
Ченстохові, а протягом 1921 – 22 років був секретарем Французької місії в Польщі. Володів російською, польською, німецькою, французькою і англійською мовами.

У 1945 році контр-адмірал Святослав Олександрович Шрамченко переїхав до Федераційної Республіки Німеччини, де знаходився український уряд в екзилі, а з 1950 року й до кінця свого життя проживав у Сполучених Штатах Америки в Філадельфії.

Під час еміграції тісно працював у структурах уряду УНР в екзилі, плідно трудився на літературній ниві та в філателістиці. Його колекція українських марок того часу була найбільшою у світі.

Святослав Шрамченко став чи не єдиним військово-морським літописцем флотської історії 1917 – 21 років. Його перу належить більше 200 праць з історії української визвольної боротьби 1917 – 1921 років та українського військово-морського флоту. Він активно публікувався в журналах „Літопис Червоної Калини”, „Табор”, „За державність”. Він же ініціював організацію Свята Українського моря, яке відзначалося в діаспорі 29 квітня впродовж багатьох років.

Контр-адмірал Святослав Шрамченко був видатним сином України та її Військово-Морських Сил. Своєю діяльністю, як військовою так і літературною, він вписав яскраву сторінку в

МИНОНОСЕЦЬ «ЗАВІДНИЙ» СТАВ ПЕРШИМ КОРАБЛЕМ, ЯКИЙ ПІДНЯВ УКРАЇНСЬКИЙ ПРАПОР ЩЕ В ЛИПНІ 1917 РОКУ. У МАНІФЕСТІ ЕКІПАЖУ БУЛО СКАЗАНО: ПРАПОРУ УКРАЇНИ МАЙОРІТИ НА ЩОГЛІ, ПОКИ Й ЖИТИ КОРАБЛЮ...

переміщених осіб і ще однієї еміграції.

3 серпня 1919 року, після звільнення від більшовицьких військ Києва, він займається проблемою підготовки кадрів для флоту, створює у Кам’янець-Подільському Гардемаринську школу і признається ад’ютантом школи – заступником її директора.

З 19 травня 1920 року до 10 грудня 1921 року він очолює Генеральний морський штаб, функції якого виконував організаційно-тактичний відділ Військово-Морської управи. В 1920 році Святославу Шрамченку присвоєно військове звання „контр-адмірал”, але до кінця

намагається разом з ними дістатися до замку „Раду Негру”, розташованому у цьому місті.

Стояв лютий листопадовий мороз і лежав глибокий сніг. Поїзд, яким добирався Шрамченко разом зі своїми земляками на одній із станцій повністю залишало снігом і він вимушено простояв там дві доби. З величими труднощами добравшись до Флогарашу, С. Шрамченко вияснив, що похід Бесарабської групи генерал-хорунжого Гулого-Гуленка вже розпочався. Подальшим діям Шрамченка завадила румунська влада.

Повернувшись у 1921 році до Польщі, Святослав Шрамченко очолив українську громаду в

літопис боротьби за відродження вітчизняного флоту, морської слави України і за правом входити до числа видатних флотоводців України.

У вже далекому для нас 1957 році він написав: „І на нашому славному Чорному морі ми знову розбудуємо свою могутнію бойову Українську Морську Флоту для безпеки і розбудови вільної Української Незалежної Соборної Держави. Бог допоможе і так буде, бо мусить бути, бо Українська Правда таки ж переможе”.

З книги
Мирослава МАМЧУРА
«Флотоводці України»

СКР-112: ІСТОРІЯ НОВІТНЬОГО ПОВСТАННЯ

20 років тому, 21 липня 1992 року сторожовий корабель СКР-112 підняв синьо-жовтий прапор і вирушив до Одеси...

У липні 1992 року на досі не розділеному між Україною та Росією Чорноморському флоті, незважаючи на домовленості Дагомиської угоди, на кораблях і в частинах посилився тиск на тих, хто присягнув на вірність Україні. У моряків не вистачало терпіння, щоб винести всі приниження і утиスキ з боку керівництва ЧФ. Не витримуючи щоденного психологічного тиску, моряки-чорноморці, які присягнули Україні, в буквальному значенні слова тікали з кораблів і зверталися по допомогу до орггрупи ВМС України.

Апофеозом, який увінчував нездорове становище на Чорноморському флоті, став відчайдушний рейд 21 липня із Криму до Одеси сторожового корабля СКР-112 під командуванням капітан-лейтенанта Сергія Настенка.

За півроку до того старший лейтенант Олексій Комісаров здійснив переход з бази Донузлав до Головної бази ЧФ — Севастополя. Причина: особовий склад малого протичовнового корабля МПК-116 теж присягнув Україні, а Комісаров і його помічники були проти. Після цього старший лейтенант Комісаров став майже національним героєм Росії, а військовослужбовців, які присягнули на вірність Україні, розкидали по інших кораблях.

Українське командування «сторожовика» СКР-112 вирішило вчинити інакше, аніж Комісаров: піти не вночі, а вдень — з гордо піднятим Державним прапором України.

Подія, що сталася 21 липня 1992 року, набула гучної назви “сенсація” і надовго залишила свій слід в історії Українського військового флоту. Несподіваний і відважний переход сторожового корабля Чорноморського флоту СКР-112 із Кримської військово-морської бази до порту Одеса підняв на Чорноморському флоті справжній “дев’ятий вал”, і був охрещений “Авророю” і “Прометеєм” Українського флоту.

Ось як про складну долю легендарного корабля, який першим увійшов до складу Військово-Морських Сил України, розповідає Перший Командувач ВМС України Борис Кожин. «Яскравим прикладом відчайдушної любові і віданості Україні був вчинок екіпажу СКР-112. Важливо, що це відбувалось в складний час, коли Україна ще тільки починала жити в умовах незалежності, і фактично залишалася під впливом Росії. Справді, важко повірити в те, що не так давно

у спину людям, які одягнули форму українських моряків, свідомо і твердо обрали шлях підтримки і творення національної держави, лунали лайка і погрози.

Першу звістку про несподіваний переход сторожового корабля я отримав о 10-й годині ранку 21 липня 1992 року. Як коман-

дантом Сергієм Настенком прийняв військову присягу на вірність народу України. Корабель з мирною метою вийшов в море, підняв Державний прапор України, проходить в її територіальних водах і прямує в порт Одеса. Коли я звернувся до начальника Чорноморського флоту віце-адмірала Гурінова з проханням не протидіяти кораблю, то отримав відповідь, що по ньому буде застосовано зброю, а це може привести до людських жертв. У складі цього екіпажу відбувають службу і представники міста Севастополя, ваші діти та онуки. Тому, дорогі севастопольці, не втрачаючи часу, телефонуйте по всіх телефонах на командний пункт Чорноморського флоту і вимагайте від його командування в жодному випадку не застосовувати зброю проти сторожового корабля СКР-112. З прибуттям в Одесу

50 хв. він прибув до порту Одеса і пришвартувався біля пірсу бригади прикордонних кораблів України.

Командування Чорноморського флоту аж із шкіри лізло, щоб скласти про цей інцидент громадську думку в усьому світі як про корабель, що «порушив усі норми і правила і став справжнім терористом».

Посипалися протести і заяви, активізувалися пресконференції командувача Чорноморським флотом адмірала Касатонова, на яких за старим сценарієм звинувачувалося керівництво Міністерства оборони і ВМС України. У громадськості хотіли створити імідж проведення в такий спосіб протиправної акції державного рівня. Через два дні після переходу бойового корабля у Севастополі зустрілися парламентські делегації Росії та України. Присутніх на

штабу МДК «зробив попредкуванальну чергу із артусстановки».

Ще тривала дипломатична «війна» між Росією та Україною, але у справі поділу ЧФ нарешті зрушилася крига. Після розподілу кораблів ЧФ СРСР, СКР-112 увійшов до складу ВМС України. Однак, вищому керівництву армії та державі були чужими патріотизм та принциповість, проявлена українськими моряками 1992 року. Громадськість України, багато військових та політичних діячів бачили корабель — як майбутній музей Військово-Морських Сил. У Севастополі члени «Просвіти», Спілки офіцерів України та інших організацій створили комітет із захисту «СКР-112» та направили Міністру оборони десятки звернень і заяв громадськості, але все марно. З Міністерства оборони поступило розпорядження утилізувати корабель. Влітку 1996 року його було розібрано на металобрухт...

За повідомленнями преси, СКР-112 планували перевезти до Києва і поставити у столиці на довічну стоянку, зробивши на основі першого корабля відновлених Військово-Морських Сил України відповідний музей, але гору взяли інші міркування. Сторожовик був терміново виключений зі складу Військово-морських сил і буквально за три місяці порізаний на металобрухт. Його командр Сергій Настенко в подальшому був призначений командиром флагману українського флоту «Гетьман Сагайдачний». Звільниня зі служби, маючи військове звання капітан 1-го рангу.

Адмірал Кожин, який на той час вже був у відставці, прокоментував знищення легендарного корабля так: «Навіть у страшному сні, я не міг уявити, що ми так безглаздо втратимо живу морську реліквію України, корабель, який міг стати діючим музеєм для громадян України, служив би справі військово-патріотичного виховання молоді. Комусь цей корабель був як кістка в горлі. На мою думку, скоріше всього, на чиєсь замовлення хотіть знищити геройчу славу корабля СКР-112».

Історія СКР-112 свідчить про те, як нам треба берегти і плекати свої духовні святині. Бо яким важким не було б економічне становище в Україні, але наші люди, мають, як ніхто, добре знають, що не хлібом єдиним живе людина. Вона потребує духовної їжі, яка дає потужний заряд енергії, моральної та фізичної сили, перш за все нашій молоді».

Ігор АРТЕМЕНКО
— за матеріалами
інтернет-видань

СТОРОЖОВИЙ КОРАБЛЬ СКР-112 І ЙОГО КОМАНДИР СЕРГІЙ НАСТЕНКО

дувач ВМС України негайно зателефонував начальнику штабу Чорноморського флоту віце-адміралу Гурінову і запропонував: «Якщо є воля людей, то хай корабель іде в Одесу». На це віце-адмірал відповів погрозою, що при потребі він використає зброю.

Не було часу для роздумів, діяти треба було негайно. Терміново я вийхав на севастопольське радіо. Переївші його ефір, я звернувся з наступною промовою: «Шановні севастопольці! До вас звертається командувач ВМС України контр-адмірал Кожин. 20 хвилин тому мені стало відомо про те, що екіпаж сторожового корабля СКР-112, який дислокувався в Донузлаві, підняв Державний прапор України, вийшов в море і зараз прямує в порт Одеса. Перед цим особовий склад корабля на чолі з командиром капітан-лейте-

компетентної комісії, нею будуть оперативно і всебічно вивчені причини такого відчайдушного кроку екіпажу, про що ви будете своєчасно проінформовані через усі засоби масової інформації».

Та незважаючи на всі спроби уникнути конфлікту, який міг привести до людських втрат, протягом восьмигодинного переходу корабель СКР-112 переслідували направлени з командного пункту флоту кораблі МКД-184 і МПК-93 з метою примусити “втікача” повернутися. Застосувалося все: стрільба із артилерійської установки в повітря та по курсу корабля, небезпечне маневрування із зближенням з метою нанесення пошкоджень, спроби висадження на корабель групи захоплення. Проте ніякі заходи командування ЧФ не примусили екіпаж корабля СКР-112 змінити свій курс і о 18 год.

прес-конференції особливо цікавила позиція І. Касатонова. Ось найсуттєвіше із адміральської анафеми Україні: «Міноборони України і Служба безпеки передішли на поодиноке вербування кораблів», “це інспірована операція”, “втеча корабля... результат того, що приймається українська присяга”, “таємна війна проти Чорноморського флоту” та ін. Проте, “касатонівцям” не вдалося очорнити цей геройчний вчинок в очах представників свідомої громадськості. Люди, колективи та представники різних громадських організацій все бічно підтримували моряків СКР-112».

Після довгих з'ясувань ситуації на Чорноморському флоті, у штабі ЧФ відбулась прес-конференція, на якій адмірал Касатонов нарешті хоча б зізнався, що під час переслідування корабель

Церковний календар

Святий Рівноапостольний Князь Володимир Великий

День пам'яті рівноапостольного князя Київського Володимира Святославовича відзначається 28 липня. Він був внуком святої княгині Ольги, день пам'яті якої відзначають 24 липня. Князь Володимир не тільки сам навернувся до християнства, але й посприяв тому, що християнство стало державною релігією Київської Русі. У зв'язку з цим 28 липня в Україні — державне свято — День Хрещення Київської Русі.

Народився майбутній князь 954 року в Києві. Період його князювання в Києві тривав — 35 років — від 980 до 1015 року.

Існує багато версій щодо часу і місця хрещення князя. Літопис говорить про 988 рік. А ось щодо місця, то найбільша суперечка існує чи в Херсонесі, чи в Києві. Після свого хрещення Володимир наказав киянам хреститися, а поганських ідолів скинути у Дніпро. Якщо хрещення киян відбулося більш-менш без насильства, то в інших удільних князівствах, як згадує літопис, княжі воєводи хрестили мечем і вогнем.

За наказом князя збудували чимало храмів, зокрема Десятинну церкву в Києві. Проте християнство на українських землях з'явилося задовго до Володимирового хрещення. Поширення християнства на українських землях датують I ст., пов'язуючи з легендарним передуванням на Київських пагорбах апостола Андрія Первозваного.

ВОЛОДИМІР ВЕЛИКИЙ — ХРЕСТИТЕЛЬ РУСІ-УКРАЇНИ

Володимир Великий, як подає наш літопис, хрестився 988 року і на святом хрещенні отримав ім'я Василь.

Хрестившись сам та знищивши поганські ідоли, князь Володимир насамперед хрестив своїх дванадцять малолітніх синів у джерелі на місці, що сьогодні відоме в Києві під назвою Хрестатик. За його наказом хрестився столичний город Кий та весь народ. "Він наказав, — каже митрополит Іларіон, — по всій своїй землі хреститися в ім'я Отця і Сина і Святого Духа, щоб явно і голосно славилося по всіх городах ім'я Святої Тройці, та щоб усі стали християнами: малі й великі, раби й свободні, молоді й старі, бояри і прості, багаті і багаті. І ні один чоловік не пропливав його благочестивому повелінню. Хрестилися, якщо хтось і не з Любові, то із страху до того, хто наказав... І в одному часі вся наша земля стала славити Христа з Отцем і Святым Духом... Він навернув з блудної дороги ідолопоклонства не одного чоловіка, і не десятьгородів, але всю свою область" (Митр. Макарій. Історія руської церкви, Т. I, с. 5).

Святий Володимир Великий відійшов до вічності 28 липня 1015 року. Його поховали у Десятинній церкві, у каплиці святого Климента, де вже спочивала його жінка Анна, яка померла ще 1011 року.

ВОЛОДИМІР ВЕЛИКИЙ — АПОСТОЛ СВЯТОЇ ВІРИ

Володимир Великий не тільки прийняв святу віру і хрестив усесь народ, але також став її ревним апостолом, його головне завдання після хрещення — це справа церковної ієрархії, священиків, будови Божих храмів та християнської просвіти. У 989 році, тобто наступного року після свого хрещення, він приступає до будови церкви на честь Успіння Пресвятої Богородиці, яку називали також Десятинною, бо на її утримання він призначив десятину своїх княжих доходів. Тією церквою він започаткував будівництво Божих храмів у Києві і по всій Русі.

Хоча Володимир Великий ще за свого життя мав славу хрестителя і просвітителя Русі, все-таки після смерті його ім'я довгий час не було внесене до списку святих, і він не мав свого празника. Головною причиною було те, що при його гробі не діялися чуда, які є необхідною умовою канонізації. Монахи Яків у своїй Похвалі захищають Володимира: "Не дивуймося, любі, коли він не творить чудес після смерті, бо багато святих праведних не ділали чудес, а вони свяti". І за святым Йоаном Золотоустим він повторює, що "свята людину можна пінати за її справами, а не за чудесами".

Мощі святого Володимира Великого спочивали в мармуровому саркофазі під руїнами Десятинної церкви від 1240 року аж до часів київського митрополита Могили. У 1635 році, відбудовуючи Десятинну церкву, митрополит знайшов у її руїнах мощі. Голову святого Володимира митрополит П. Могила дав до Києво-Печерської церкви. Дещо з мощей послав у дар московському цареві Михайлі, а останній передав її до Успенського Собору в Москві. А кисть руки П. Могила залишив у соборі святої Софії в Києві.

Дорогі у Христі брати і сестри, будучи православними наслідуємо заповіді Божі, щоб наше життя було не на словах, а на ділах добрих, ділахволі Божої.

Щиро сердечно вітаю усіх жителів Козацького Краю, з святом! Хай Всещедрій Господь Благословить нас, та подасть кожному здоров'я, благополуччя, та миру, любові між усіма!!!

**З повагою підготував настоятель Храму святих Первоверховних Апостолів Петра і Павла
м. Чигирин протоієрей Василь Циріль**

Користуючись нагодою, хочу оголосити, що
28 липня 2012 року у місті Києві відбудеться святкування
дня пам'яті святого Володимира Великого
і Хрещення Київської Русі
О 9.00 Божественна Літургія
в Патріаршому Володимирському Соборі,
а після Літургії — Хресна хода до Софіївського Собору
і до Володимирської гірки.

ДЕНЬ В ІСТОРІЇ

18 — 31 липня

- 18 липня 1863 р. вийшов Валуєвський циркуляр про заборону української мови.
18 липня 1936 р. народився знаменитий оператор і кінорежисер Юрій ІЛЛЕНКО.
18 липня 1945 р. загинув Іван ТРЕЙКО, повстанський отаман, генерал-хорунжий УПА.
18 липня 1995 р. біля стін Софійського собору в Києві поховано українського Патріарха Володимира. Спраба поховати Патріарха на території собору закінчилася сутичкою між УНСО і міліцейськими загонами спецпризначення.
19 липня 1852 р. народився Володимир НАУМЕНКО, педагог, заступник голови УЦР, міністр освіти в уряді гетьмана П. Скоропадського.
20 липня 1771 р. Кафу (сучасну Феодосію) штурмом захопили запорозькі козаки полковника Опанаса КОВПАКА (на портреті).
20 липня 1944 р. загинув Петро САНДУЛЯК, поручник дивізії "Галичина".

- 21 липня 1877 р. народився Степан ЖАРКО, кубанський бандурист, керівник чоловічої капели бандуристів ст. Канівської.
21 липня 1906 р. народилася поетеса Олена ТЕЛІГА.
21 липня 1923 р. загинув Лукаш КОСТЮШКО, член Центральної Ради; командувач партизанськими загонами на Волині.
21 липня 1929 р. народився поет Іван ГНАТОК.
21 липня 1941 р. помер письменник Богдан ЛЕПКИЙ.
21 липня 1944 р. загинув Микола ПАЛІЕНКО, підполковник Армії УНР, командир важко-гарматного дивізіону дивізії "Галичина".
21 липня 1992 р. сторожовий корабель Чорноморського флоту СКР-112 (на фото) підняв український прапор і вирушив до Одеси з метою увійти до складу ВМС України.

- 22 липня 1944 р. помер поет Олександр ОЛЕСЬ.
22 липня 1944 р. загинули старшини дивізії "Галичина" Петро ДУДА та Іван ЗІНКЕВІЧ.
22 липня 2004 р. помер Костянтин СТЕПАНКОВ, актор театру та кіно, Народний артист України.
23 липня 971 р. князь Святослав під Доростолом (Болгарія) уклав мир із греками.
23 липня 1885 р. народився Никифор ГІРНЯК, командант Коша УСС (1915 — 1918), отаман УГА.
23 липня 1888 р. у Києві відкрито пам'ятник Богдану Хмельницькому (на фото).

- 24 липня 1885 р. народився Володимир САЛЬСЬКИЙ, генерал-хорунжий Армії УНР.
24 липня 1990 р. над будинком Ківради піднято синьо-жовтий прапор. 3 2000 р. цю дату проголошено Днем Прапора.
25 липня (за ст. ст.) 1657 р. помер Богдан-Зіновій ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ.
25 липня 1687 р. Івана МАЗЕПУ обрано Гетьманом України.
25 липня 1920 р. у бою під Сидоровом Окрема кінна дивізія армії УНР вчинила розгром більшовицьку кінноту і два піхотні полки.
25 липня 1934 р. помер Нестор МАХНО, український анархіст, керівник повстанських загонів.
25 липня 1942 р. вбитий німецькими нацистами під час спроби втечі з тюреми Дмитро МИРОН (ОРЛІК), провідний діяч ОУН (на фото).

- 26 липня 1648 р. під Старокостянтиновим козацьким полком на чолі з Максимом Кривоносом розбили польське військо Яреми Вишневецького.
26 липня 1880 р. народився Володимир ВІННИЧЕНКО, український письменник і політичний діяч.
27 липня 1649 р. Богдан Хмельницький переміг поляків під Збаражем (на фото — замок Збаража).
27 липня 1649 р. у бою загинув козацький полковник Станіслав МОРОЗЕНКО.
27 липня 1672 р. Петро Дорошенко розбив поляків біля Четвертинів.
27 липня 1810 р. у козацькому роду в с. Прохорівка (нині Канівського району Черкащини) народився Василь ЗАВОЙКО, адмірал, перший губернатор російської Камчатки.
27 липня 1865 р. народився Андрей ШЕПТИЦЬКИЙ, митрополит УГКЦ.
27 липня 1919 р. загинув Матвій ГРИГОР'ЄВ, Головний отаман Херсонщини і Таврії.
27 липня 1923 р. загинув Василь СЕНЗЮК, подільський отаман.
27 липня 1958 р. відішов у вічність сотник УСС Дмитро ФЕРЕНЧУК.

- 28 липня 1015 р. помер Київський князь Володимир ВЕЛИКИЙ, хреститель Русі.
28 липня 1931 р. помер Віктор АБАЗА, командир 1-ї Сірій дивізії Армії УНР.
29 липня 1776 р. останній Кошовий отаман Запорозької Січі Петро КАЛНИШЕВСЬКИЙ (на портреті) відправлений на Соловецькі острови, де провів у'язненні 25 років.
29 липня 1849 р. народилася Олена ПЧІЛКА, письменниця, мати Лесі Українки.
29 липня 1887 р. народився Михайло САДОВСЬКИЙ, генерал-поручник Армії УНР, редактор журналу "За Державність".
29 липня 1894 р. народився Петро САВИЦЬКИЙ, поручник дивізії "Галичина".
29 липня 1943 р. помер Михайло ВОЛОШИН, командант куреня УСС, диригент хору, віце-президент Союзу українських адвокатів.
29 липня 1969 р. помер Євген МУСІЙ, чотар УСС, хорунжий УГА і дивізії "Галичина".

- 30 липня 1889 р. народився Олександр ШУЛЬГІН, член Центральної Ради, голова уряду УНР в екзилі.
30 липня 1896 р. народився Юрій ДРОБОТОВСЬКИЙ - холодноярський отаман Андрій ЧОРНОТА.
30 липня 1899 р. народився Володимир ГОРБОВИЙ, діяч ОУН.
30 липня 1920 р. постала УВО під проводом полковника Євгена Коновалця.
30 липня 1947 р. помер художник Федір КРИЧЕВСЬКИЙ.
31 липня 1649 р. загинув козацький полковник Михайло КРИЧЕВСЬКИЙ.
31 липня 1875 р. народився Омелян ЛЕВИЦЬКИЙ, командант Гуцульської сотні УСС.